

BILTEN UKPS

broj 8-10 – avgust-oktobar 2013.

Dočekali su trenutak istine. Toliko su izdržali da ne lažu.

(Anđelko Erdeljanin)

Gotovo je! Trčkanje po egzotičnim palačama i brčkanje po Grčkoj (uz bevandu i miris lavande) zamenjeno krčkanjem zaliha za opsadu Gospe od Mraza. **ЎЎЎ** Slonovi u staklari upozorili gladne miševе u gvoždari: „Za argentinski tango potrebno je dvoje, a za argentinski scenario mora ceo narod (izuzev strahoreditelja) da u (t)raljama državne štednje steže kaiš oko struka (faza I) i učkur oko vrata (faza II).“ A blaženi nišči Padanici gube s tri nula i čuvaju rezultat: ližu lilihip laže o žrtvovanju državopodvižnika. **ЎЎЎ** Kakav štos! Ulog(u) *едвајзера* preuzeo Kan Štros (potomak tigra Šir Kana, rođak Johana Štrosa, skladatelja mulenružnog kan-kan nogodiza „Slepi miš“). Leđa će mu u đakuziju nerđajućeg milosrđa čuvati reprizni premijer Guzenbauer. *Сурвеј* kade poveren je besplatnom savetniku vlade Fratiniju, zvanom *Фратело Ајуто*. Sva trojica će na čelu nositi znojnice sa zapisom *Раубери свих земаља, уједините се!* **ЎЎЎ** Cvokotavi uživači zamrzlih penzija proglašeni za polovne lopove: krađu Bogu miholjske dane, pa partokratskim trudbenicima jedva šta preostane. Dok davaoci stranih penzija jecnom godišnje traže *potvrdu o životu*, domaći penzosi podnosiće je svake nedelje. **ЎЎЎ** Otkad je, kozmetičkom čarolijom, *Labello* postao *MaX Factor*, Padanija se odriče siledžijskog imidža Velikog Svetskog Čudovišta i prerasta u „malo balkansko čudo“: od sporne EU nagnula se ponosno – bez saginjanja! – ka naftonosnim UE; ratna retorika zamenjena mekim emiratnim kreditima (na ljutu ranu ljutu ratu!); vojni džipovi pretopljeni u mikročipove. *Casus belli* menja pol u *casa bella*, a ostvarenje pretnje biv. min. vojske A.V: „Imaćemo i vojnika budućnosti!“ preuzeo njegov uniformisani imenjак, min. bez p. A.V. Ukratko, *Pax aeterna* i neslućeni procvat strategije *nI v rat ni mimo*. **ЎЎЎ** On, od naroda izabran, već sad noć i dan (džabe kupljen Simposan!) grozničavo radi na idućoj gej-paradi. **ЎЎЎ** Novovernici, ubeđeni da su Gaspar, Melhior i Baltazar tri musketara, dostojanstveno slave celogodišnje domaće vraćanje u 313-u godinu (brojka se, srećom, nije otrla sa registarske tablice dvoseda dalekovidog Paje Patka). Ako je ceniti po jedrini časnih obraza čuvara oltara, Svevišnji se o njima najusrdnije stara: tim agitpropovednika već je *ИИ ХОК СИГНО ХИК ЕТ НУНК* rajski ugođaj postigno. A kad smo kod veroispovedanja, sedmog oktobra tekuće trinaeste dojedrio do pred *shopping Ushtche* žuti šator-kruzer Toma Kruza u potrazi za polupisмениm lakovernicima scijentizma i ostao ceo dan na greben istine nasukan da tamo gde je tanka lova nema ni ulova. **ЎЎЎ** O kanalu Grande Morava nije odlučeno pod gasom (zemnim ili nekim drugim), kao kod Južnog toka, koji teče mutno mimo svakog roka, dok padanijske zalihe progonskog goriva tužno jenjavaju. **ЎЎЎ** Kukaju demokrate na *ЕДВАНСТ* тата-мате: У глобалу их, веле, блате, на локалу млате (понеког и потплате). Između mosta i gradonačelnika pribegli lakšem rušenju, mada ih zorli nervira što će Most-lira *Odu radosti* još dugo da svira.

Ž. K-P.

DODELJENA NAGRADA „DR JOVAN MAKSIMOVIĆ“

U prostorijama Udruženja književnih prevodilaca Srbije, u ponedjeljak, 23. septembra 2013. godine, nagrada iz Fonda Dr Jovan Maksimović svečano je dodeljena **Petru Bunjku**, za prevod dela „**F.M.**“, **Borisa Akunjina**.

Žiri za nagradu „Dr Jovan Maksimović“, koja se dodeljuje na svake dve godine za najbolji književni prevod sa ruskog jezika, radio je u sastavu: **Mirjana Grbić**, **Zorislav Paunković** i **Sonja Bojić**.

Upućen je poziv izdavačima, ali je žiri u okviru priprema za prolećni termin još tada počeo da se bavi prevodima na ruski jezik, objavljenim 2011. i 2012. godini. Pošto je prošlo i pola 2013. godine, odlučili smo da knjige objavljene ovih poslednjih nekoliko meseci ne uzimamo u obzir za ovogodišnju nagradu, najpre zato što smo imali manje vremena da se s njima upoznamo, ali i zato što će ta izdanja pripadati krugu kandidata za narednu nagradu.

Osim toga, od ove godine statut nagrade „Jovan Maksimović“ je nešto izmenjen, tako da se od ove godine nagrada prvi put može dodeliti i prevodiocu koji ju je jednom već dobio. Ova izmena uneta je na zahtev porodice, zbog želje da se nagrada prvenstveno dodeljuje za prevod romana sa ruskog jezika.

Ove godine smo imali daleko veći izbor, jer smo prvi put u razmatranje uključili i prevodioce koji nagradu „Dr Jovan Maksimović“ već imaju. Na naše prijatno iznenađenje, bilo je, međutim, i odličnih knjiga sjajnih pisaca u vrlo dobrim prevodima naših kolega koji nagradu još nisu dobili. Zato smo odlučili da se koncentrišemo na ove druge prevodioce, te smo spisak od preko četrdeset naslova, odmah suzili na dvanaestak.

Najzad, naš se izbor zadržao na prevodiocu Petru Bunjaku.

Jovan Maksimović je prevodio Dostojevskog, koga je Nikolaj Mihajlovski nazvao „surovim talentom“, a profesor Petar Bunjak je preveo veliki broj naslova Borisa Akunjina, koga bismo mogli da kvalifikujemo kao „zabavni talenat“. Međutim, ogrešili bismo se i o Akunjina i o Bunjaka, ako bismo Akunjina nazvali „zabavnim“, a Petra Bunjaka samo prevodiocem Akunjina.

Boris Akunjin je pseudonim Grigorija Čchartisvilija, ruskog Gruzina, japanologa, angliste, prevodioca s japanskog i engleskog, velikog erudite i poznavaoca ne samo ruske, već i svetske istorije i književnosti.

U periodu za koji se ova nagrada dodeljuje, Petar Bunjak je sam preveo dva njegova romana, a učestvovao je u prevođenju još dva. Pre toga ih je preveo još nekoliko. Mi smo odlučili da mu nagradu damo za prevod romana „F.M.“. Ovi inicijali, naravno, znače „Fjodor Mihajlovič“, tj. Dostojevski.

Za njegovo prevođenje, bilo je potrebno ne samo izvanredno poznavanje ruskog i srpskog jezika, nego i zaista profesorsko poznavanje ruske književnosti, naročito književnosti XIX veka. Tekst je prepun citata, aluzija, direktnog podražavanja ne samo Dostojevskog, nego i Turgenjeva i Tolstoja. Recimo, sve vreme, dok se plete uzbudljiva priča oko „nađenog“ rukopisa „Zločina i kazne“, život glavnog junaka odvija se na fonu „Krojcerove sonate“.

Pravilan prevod mnogih realija zahtevao je poznavanje istorije, bilo je potrebno široko znanje i obrazovanje kako bi se prodrlo u više slojeva dela. Naš pisac Danilo Kiš rekao je da se ništa ne dešava slučajno, pa možemo reći da nije slučajno što je erudita-autor pronašao eruditu-prevodioca.

Prevodilački izazov predstavlja i neprestano preplitanje nekoliko jezičkih nivoa: jezik savremene ulice, narkomanski žargon, jezik savremenih obrazovanih ljudi, jezik XIX veka, tj. imitacioni deo – podražavanje Dostojevskog u navodnom nepoznatom rukopisu *Zločina i kazne*. Svi nivoi su izvedeni dosledno i maestralno.

Napomenimo i to da se u svojim prevodima (ne vezujemo se samo za nagrađenu knjigu) Petar Bunjak poigrava i žanrovima, „oprobava se“ u različitim književnim rodovima...

Petar Bunjak je profesor na Filološkom fakultetu, rusista i polonista na katedri za slavistiku i, osim značajnih prevoda, objavljivao je i objavljuje i vlastite teorijske i stručne tekstove. **(S.B.)**

PREVODIOCI NA DANIMA ČAROBNE KNJIGE

U Beogradu je, od 26. septembra do 2. oktobra, u okviru proslave desetogodišnjice postojanja izdavačke kuće Čarobna knjiga, u prostorijama Kulturnog centra Beograda održano nekoliko tribina posvećenih izdavaštvu i profesijama koje

ono obuhvata. Pored pisaca, urednika i lektora, čak su dve takve tribine bile posvećene isključivo književnom prevođenju. Na njima su prevodioci, uglavnom članovi našeg Udruženja, bili pozvani da govore o svojoj profesiji, o njenom položaju u današnjem društvu, njenim dobrim i lošim stranama, sopstvenim iskustvima i tome šta ih je privuklo da počnu da se bave književnim prevođenjem, a šta ih je navelo da se toj profesiji u potpunosti posvete. Na prvom predavanju, **Vladimir D. Janković** govorio je na temu *Književno prevođenje, zanat ili umetnost, ili zašto prevodilac mora da bude pisac da bi prevod bio dobar*; **Mirjana Vukmirović** pričala je *Priče iz prevodiočeve radionice*, a **Vesna Stamenković** govorila je o tome *Kako postati i ostati književni prevodilac*, temi koja je već bila zastupljena na jednom od Beogradskih prevodilačkih susreta, o kojima je takođe bilo reči.

Drugog dana programa, Prevodilac **Nina Ivanović** govorila je na temu *Razvojni put prevodioca: „laki“ i „teški“ tekstovi*, **Darko Tuševljaković** podelio je svoja iskustva o sasvim specifičnom vidu prevođenja, prevođenju stripa, predavanjem na temu *Prevođenje oblaka: Marvel na srpskom*, a **Melita Logo Milutinović** govorila je na temu odnosa *Prevodilac i lektor – Šerlok Holms i doktor Votson*. Tribine je posetilo dosta mladih ljudi koji su ih sa zanimanjem pratili i postavljali pitanja, a čitav događaj bio je lep način da se poveća vidljivost naše nepravedno zapostavljene profesije. (V.S.)

TRIBINA: HUGO KLAUS – KLASIK MODERNE EVROPSKE KNJIŽEVNOSTI

U petak, 18. oktobra, u 19 sati, u Udruženju književnih prevodilaca Srbije održana je tribina pod naslovom **HUGO KLAUS – KLASIK MODERNE EVROPSKE KNJIŽEVNOSTI** na kojoj su gostovali **Gojko Božović**, direktor Arhipelaga i **Ivana Šćepanović**, prevodilac sa holandskog.

Na tribini se raspravljalo o mestu Huga Klause na mapi evropske književnosti, o njegovim brojnim umetničkim pozivima i o njegovom proznom umetničkom opusu.

Ivana Šćepanović dala je poseban osvrt na Klausovo remek-delo "Tuga Belgije", svojevrsni bildungs roman u kome se flamanski pisac pozabavio crnom stranom istorije Belgije: kolaboracijom sa nemačkim okupatorom.

Gosti su razgovorali i o specifičnostima njegovog umetničkog postupka sa osvrtom na roman "Hladni ljubavnik", koji je nedavno objavila izdavačka kuća Arhipelag.

Na kraju se Ivana Šćepanović osvrnula na prevodilačke izazove sa kojima se susretala pri prevođenju Klausovih dela, koja se smatraju vrlo zahtevnim za prevođenje. **(M.Đ.)**

UKPS NA 58. SAJMU KNJIGA

U Beogradu je od 21. do 27. oktobra održan još jedan, pedeset osmi po redu, Međunarodni sajam knjiga. Svečano ga je otvorio dečki pisac Ljubivoje Ršumović, a počasni gost ove godine bila je Poljska.

Neki od naših članova imali su priliku da čitaocima predstavljaju svoja najnovija dela, te

između ostalih zanimljivih tribina i promocija održanih na sajmu izdvajamo sledeće:

U utorak, 22. oktobra, na štandu izdavačke kuće Paideia, koja je ove godine ponela titulu izdavača godine, predstavljena je zbirka pripovesti *Iz života hrišćana u Turskoj*, treći tom sabranih beletrističnih dela Konstantina Leontjeva, velikog ruskog klasika iz 19. veka, u prevodu **Duška Paunkovića**. Pored prevodioca, o delu je govorio i direktor izdavačke kuće Paideia, **Petar Živadinović**.

U sredu, 23. oktobra na štandu Zavoda za udžbenike predstavljena je knjiga *Istorija poljske književnosti*. Pored autorke, **dr. Ljubice Rosić**, o ovom delu su govorili i **prof. dr. Petar Bunjak** i urednica izdanja **Andrea Kekić**.

Na Međunarodnom sajmu knjiga u Beogradu **24. oktobra** održana je i promocija knjige Jurija Nečiporenka "Ярмарочный мальчик. Жизнь и творения Николая Гоголя" i prevoda knjige na srpski jezik – **Dečak sa vašara**, koji je objavila izdavačka kuća Paideia. Na promociji su nastupili prevoditeljka knjige na srpski jezik **Aleksandra Grubor**

i rukovodilac izdavačke kuće „Žuk“ **Vitalij Kivačicki**. O autoru knjige i projektu „Za starije od 10 godina“ govorio je glavni urednik časopisa "Ruski almanah" **Zorislav Paunković**.

U petak, 25. oktobra, na Međunarodnom sajmu knjiga održana je i sajamska književna tribina „Emigracija sa prostora bivše Jugoslavije u savremenoj zapadnoevropskoj književnosti“, povodom promocije srpskog izdanja romana *Novi Brazil*, luksemburškog pisca **Gija Helmingera**. U razgovoru su, pored autora, učestvovali i **Miljenko Jergović**, prevodilac romana **Meral Tarar-Tutuš**, kao i **Dejan Aničić**, urednik izdavačke kuće Karpos koja je i objavila ovaj roman. **(V.S.)**

NOVI SAJT UDRUŽENJA KNJIŽEVNIH PREVODILACA SRBIJE

Sajt Udruženja književnih prevodilaca nakon kraće pauze ponovo je u funkciji, na staroj adresi, ali u novom ruhu. Sve aktuelne informacije o događanjima u Udruženju, koje će članovima i dalje biti dostavljane i putem Biltena UKPS, kao i informacije tehničke prirode i aktuelni katalog aktivnih prevodilaca, dostupni su na internet stranici Udruženja, www.ukpsalts.org. Informacije o tekućim događajima vezanim za Udruženje i prevodilačku profesiju mogu se pronaći i na stranici Udruženja na društvenoj mreži Fejsbuk, <https://www.facebook.com/ukpsalts>. **(V.S.)**